

STF: Sänkt budget hotar friluftslivets infrastruktur

Statens budget för skötsel och skydd av natur skars ner rejält år 2023. Det får även stora negativa konsekvenser för infrastrukturen för friluftslivet. Länsstyrelserna vittnar om att vindskydd, vandringsleder och grillplatser kan behöva stängas när två tredjedelar av budgeten för skötsel av natur tas bort. Anslaget för statlig friluftsinfrastruktur halveras. Och det blir under året inga nya kommunala naturvårdsprojekt (LONA) för friluftsliv och folkhälsa eller bidrag för information om allemansrätten visar en sammanställning som Svenska Turistföreningen och Friluftsfrämjandet gjort.

– Vi kan inte acceptera att eftersatta leder inte rustas upp eller att rastskydd inte renoveras samtidigt som intresset för vandring och naturvistelse ökar. Regeringen behöver nu säkra den långsiktiga finansieringen för att inte försämra infrastrukturen för friluftslivet, säger Maria Ros Hjelm, generalsekreterare på Svenska Turistföreningen.

Friluftsfrämjandet och Svenska Turistföreningen, som samlar över 340 000 medlemmar, har begärt ut siffrorna som visar hur nedskärningarna av de statliga naturvårdsanslagen drabbar olika delar av friluftslivets förutsättningar. Anslaget för skötsel av värdefull natur sänktes med hela två tredjedelar i år och pengarna för statlig friluftsinfrastruktur halverades mellan 2022 och 2023. De senaste veckorna har många länsstyrelser larmat om att de framöver inte kommer att kunna ta hand om sina naturreservat på ett sätt som gör dem säkra och trevliga att besöka.

– Det är bra att regeringen vill stärka arbetet med folkhälsan i en tid när stillasittandet, ohälsan och sjukvårdskostnader skenar. Men just därför är det svårt att förstå varför man samtidigt försämrar förutsättningarna för friluftslivet. Att få människor att röra sig mer i naturen är inte en kostnad, utan en investering i stärkt folkhälsa, säger Kristina Ljungros, generalsekreterare på Friluftsfrämjandet.

En konsekvens av den sänkta budgeten är att bidragen för information om allemansrätten nu helt sätts på paus, trots att markägare efterfrågar tydligare information om allemansrätten till besökare. Likaså blir det inga nya kommunala naturvårdsprojekt, så kallade LONA, riktade till friluftsliv och folkhälsa då pengarna saknas i årets budget. Under 2010-talet har nästan alla kommuner genomfört minst ett LONA-projekt och **en extern utvärdering** visar att bidragen ”i hög grad gynnar friluftslivet” och ”varit avgörande” för att även mindre kommuner ska bedriva naturvård och utveckla friluftslivet.

– LONA utgör en katalysator för kommunernas arbete med attraktiv tätortsnära natur och skapar förutsättningar för friluftsliv även i mindre kommuner. Till nästa års budget borde regeringen säkerställa denna finansiering, säger Kristina Ljungros, generalsekreterare på Friluftsfrämjandet.

– Det samhällsekonomiska värdet av friluftsliv i Sverige **beräknas uppgå till närmare 100 miljarder kronor årligen**. De nedskärningar som nu görs i friluftssverige riskerar att ge negativa ekonomiska effekter i stället för de positiva effekter som hade kunnat skapas, säger Maria Ros Hjelm, generalsekreterare på Svenska Turistföreningen.

För mer information eller intervjuer, kontakta:

- Maria Ros Hjelm, generalsekreterare, Svenska Turistföreningen
Mobil: 070-288 21 83
- Kristina Ljungros, generalsekreterare, Friluftsfrämjandet
mobil: 070-254 27 75
- Här är [pressbild på Kristina](#) och [pressbild på Maria](#).

Fakta: Jämförelse statsbudget som berör friluftslivet 2023 och 2022

Anslagsposter ur Naturvårdsverkets nedbrutna budget	Beräknad budget 2023	Budget prognos 2022	Minskning i procent	Minskning i kronor
Skötsel - Schablonbidrag (utg omr 20; anslag 1:3)	300 000 000 kr	874 623 000 kr	66%	574 623 000 kr
LONA ordinarie (utg omr 20; anslag 1:3)	26 000 000 kr	70 000 000 kr	63%	44 000 000 kr
Byggnader och anläggningar (utg omr 20; anslag 1:3)	27 345 000 kr	54 833 000 kr	49%	27 088 000 kr
Skydd av natur - markåtkomst (utg omr 20; anslag 1:14)	931 314 000 kr	1 489 540 973 kr	37%	558 226 973 kr
Friluftsliv och allemansrätt (utg omr 20; anslag 1:3)	81 008 480 kr	93 986 785 kr	14%	12 978 305 kr
Naturumverksamhet (utg omr 20; anslag 1:3)	48 335 472 kr	62 838 026 kr	23%	14 502 554 kr
Naturnära jobb (utg omr 20; anslag 1:3)	-	39 550 000 kr	100%	39 550 000 kr
Stöd till friluftsorganisationer (utg omr 17; anslag 1:3)	97 785 000 kr	97 785 000 kr	0%	0 kr

1. Anslagsposten Skötsel – Schablonbidrag till länsstyrelserna har minskat med 66 procent (minus 575 miljoner kr) vilket till stor del handlar om skötseln och förvaltningen av naturreservat och nationalparker som är en viktig förutsättning för friluftslivet. Det här påverkar bland annat skötsel av leder, stigar, rast- och grillplatser, vindskydd, skyltning, toaletter, tillsyn, städning, planerad utveckling av naturreservat.
2. Anslagsposten LONA ordinarie minskar med 63 procent (minus 44 miljoner kr), vilket innebär att det under 2023 inte blir några nya bidrag som stimulerar kommuner att investera i friluftsliv och naturreservat genom att staten betalar upp till hälften av de satsningar som görs.
3. Anslagsposten ”Byggnader och anläggningar” minskar med 49 procent (minus 27 miljoner kr). Detta utgör till stor del statlig infrastruktur för friluftsliv i naturreservat och nationalparker.
4. Anslagsposten Markåtkomst inom Skydd av värdefull natur sänks med 37 procent (minus 558 miljoner kr), vilket påverkar möjligheten att skydda mer natur för bland annat friluftsliv runt om i landet. Anslaget för skydd av värdefull natur finansierar förvärv, intrångsersättningar och avtalslösningar av värdefulla naturområden, bl a för bildande eller utökning av naturreservat. Även länsstyrelserna disponerar en mindre andel för arbete med tätortsnära natur.
5. Anslagsposten ”Friluftsliv och allemansrätt” sänks med 14 procent (minus 13 miljoner kr). Bland annat blir det inga bidrag till information om allemansrätten. En satsning på låglandsleder kan dock genomföras.
6. Anslagsposten Naturumverksamhet minskar med 23 procent (minus 14,5 miljoner). Landets 32 Naturum visar vägen ut i naturen, bidrar till kunskap om värdefull natur och fyller en viktig funktion för bland annat barn, unga och ovana friluftsbesökare.
7. Anslagsposten Naturnära jobb tas bort (minus 39,5 miljoner kr), vilket även påverkar underhållet av friluftsanläggningar.
8. Stödet till det organiserade friluftslivet förblir oförändrat (98,5 miljoner).

Aktiviteter

Guider & Tips

Engagera dig

Medlemskapet

Om STF

Hitta & boka boenden

Bli medlem

Bokningen

Kontakta oss

Lediga jobb

Lokalavdelningar

Medlemsservice

Press

Presentkort

BLI MEDLEM

Stötta vårt arbete för naturen och din rätt att turista i Sverige. Dessutom får du rabatter och erbjudanden.

FÖLJ STF

VÅRT NYHETSBRIV

BOKNINGSPRESENTATION

